

CONCURSUL NAȚIONAL
pentru elevii din mediul rural
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
Etapa județeană – 13 aprilie 2024
Clasa a V-a

- **Timpul de lucru: 2 ore.**
- **Toate subiectele sunt obligatorii. Toate subiectele vor fi redactate pe foaia de concurs.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Punctaj maxim: 100 de puncte**

PARTEA I – 20 de puncte

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru!

- Nu va uita niciodată, a zis bunicul ridicându-se în picioare și devenind serios. Pentru că n-are ce să uite. Și nici n-o să publice niciun articol pe blogul ei. Asta pentru că...

- Poftim? Am sărit ca arsă. Așteaptă și-ai să vezi...

- ...pentru că, a continuat el imperturbabil, totul a fost un test pentru tine, Olguța.

- Un test? Am întrebat. Nu înțeleg.

- Un test de maturitate. Pe care l-ai trecut cu brio. Am vrut să te cunosc mai bine. Și să văd cum te descurci în situații de criză. Doar nu-mi puteam lăsa moștenirea pe mâna vreunei toante. Fără supărare.

Tata și cu Nina și-au lăsat capul în palme în același timp. Nu le venea nici lor să creadă ce mașinațiune pusese la cale tatăl lor.

- Vrei să spui că n-am fost nicio clipă în pericol?

- Sfinte Sisoe! Cum să te pun în pericol? Ești unica mea nepoată!

- Dar de ce? De ce acum?

Sub privirile mele uimite, luminițele malefice din ochii bunicului s-au stins. Nu mai era omul de afaceri uns cu toate alifiile de teama căruia tremurau atâția. În fața mea a părut un bătrânel simpatic, la fel ca sutele de bătrânei pe care-i vezi plimbându-se prin parc cu nepoții.

- Pentru că te iubesc, a zis simplu.

Cu asta m-a lăsat paf. Jur! O să spuneți că sunt nebună, dar l-am crezut. Nu știu de ce – poate sunt naivă.

- Și pentru că am o vârstă. De-acum orice e posibil. Vreau să-mi pregătesc, încet, retragerea. Te-ai descurcat excelent. Primesc săptămânal rapoarte despre tine, de la școală. Și sunt foarte mulțumit de lucrurile pe care le aud. Cel mai mult mi-a plăcut când ai găsit dosarul lăsat pe birou. Să știi că ți-am ținut pumnii! Apropo, biroul meu e supravegheat video 24 de ore din 24. Iar telefoanele voastre atât de inteligente au fost punctul vostru slab. Au fost urmărite încă de la bun început.

- Aha! Deci așa știți în fiecare secundă unde suntem!

M-am bosumflat. Bună treabă mai făcusem. Tocmai îmi începusem o carieră internațională –nu de spărgătoare, cum crezuse Victor, ci de actriță în filmele surprinse cu camerele de supraveghere (...)

- Știu, știu, am făcut și greșeli. Cu toții facem. Dar trebuie să rămânem uniți în vremuri de restriște. Așa fac familiile, se ajută.

Mda, erau niște cuvinte frumoase, doar că aveam rezervele mele. Cum se face atunci că se certase cu amândoi copiii și pusese condițiile acelea inacceptabile ca s-o ajute pe mama?

- Am vorbit cu mama ta și a fost de acord să-i donez un rinichi. (...)

Stați așa aaaaaaaa! Ce?! Pofitim?!

Bunicul a continuat impasibil.

- Ieri am fost la clinica unde este internată și mi-am făcut analize. De asta nu te-am putut întâmpina chiar eu aseară, lucru pentru care îmi cer scuze încă o dată. Vestea bună e că suntem compatibili, deci operația se face în cel mai scurt timp.

***Olguța și un bunic de milioane*, Alex Moldovan**

1. Identifică, în text, două cuvinte din câmpul lexical al gradelor de rudenie. **4p**
2. Transcrie o secvență, din text, care se referă la sentimentele/emoțiile Olguței. **4p**
3. Aranjează enunțurile următoare în ordinea apariției ideilor în fragment.
 - a) *Olguța află de la bunic că acesta primește săptămânal rapoarte de la școală despre ea.*
 - b) *Mama Olguței va fi supusă unei operații.*
 - c) *Bunicul îi spune Olguței că a supus-o unui test al maturității.*
 - d) *Bunicul îi interzice Olguței să publice vreun articol pe blogul ei.* **4p**
4. Explică, în 30-35 de cuvinte, semnificația secvenței: „*Știu, știu, am făcut și greșeli. Cu toții facem. Dar trebuie să rămânem uniți în vremuri de restriște. Așa fac familiile, se ajută.*” **4p**
5. Prezintă, în aproximativ 50 de cuvinte, motivul pentru care bunicul a supus-o pe Olguța unui test, valorificând informațiile din textul-suport. **4p**

PARTEA A II -A– 20 de puncte

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru!

Scopul fiecărui părinte este acela de a crește copii fericiți și stabili emoțional. (...) Copiii de la naștere până la maturitate au nevoie de timp și atenție din partea părinților lor. Unii părinți devin nerăbdători să crească copii cu succes, dar uită să petreacă timp personal cu ei. Lucrul acesta nu înseamnă timpul petrecut în grabă de la școală până la activitatea extracuriculară sau after-school, un timp interactiv petrecut cu copilul este atunci când un părinte este angajat pe deplin într-o activitate cu acesta. Timpul petrecut în familie aduce anumite beneficii, precum:

- Copiii se simt iubiți și importanți.
- Copiii au oportunitatea de a-i ajuta pe părinți în a-și modela comportamentul.
- Părintele poate observa care sunt punctele slabe și cele forte ale copilului pentru a-l ghida mai bine.
- Copiii au șansa de a-și exprima gândurile și sentimentele prin joc.
- Relația dintre copii și părinți se dezvoltă formând o legătură puternică.

Timpul petrecut în familie este important, deoarece se focusează pe reducerea incidenței de a apărea probleme emoționale sau comportamentale ale copiilor, astfel se dezvoltă comunicarea, o

atitudine pozitivă, iar copiii se simt ancorați, stabili emoțional și înțeleg care este rolul fiecărui membru, dezvoltând totodată cu ușurință relații sociale.

Numeroase studii au arătat faptul că cei mai predispuși în a dezvolta probleme emoționale și de comportament, sunt copiii care au avut parte de o formă de parenting inadecvată, astfel demonstrându-se că primul pas, vital, pentru a avea un parenting de succes este petrecerea activă a timpului în familie.

Activitățile care pot ajuta la dezvoltarea copiilor în a fi sănătoși și fericiți, nicidecum nu trebuie să fie costisitoare sau greu de accesat.

- Masa servită în familie. Acesta poate fi un eveniment zilnic, începând de la selecția meniului, prepararea propriu-zisă, servirea și curățenia. În acest timp se pot aborda subiecte de interes ale copiilor.
- Sportul. Fie că este vorba de un sport de performanță sau un joc desfășurat în parc, implicarea pozitivă și activă în acest domeniu este laudată și încurajată.
- Hobby-urile pot fi un punct de apropiere în a dezvolta o comunicare eficientă pe placul copiilor.
- Activități religioase.
- Participarea părinților la evenimentele de la grădiniță/școală.
- Pentru copii mai mici un mod benefic de a petrece un timp calitativ este de a citi povești seara, înainte de ora somnului, creând astfel un ritual. Cheia este în a acorda deplină atenție tuturor membrilor ai familiei și vice-versa. Exemplul părinților este, de asemenea, unul decisiv în dezvoltarea relațiilor extra-familiale ale copiilor.

Părinții sunt responsabili de armonia din familie și este cunoscut faptul că toți copiii învață cel mai bine din comportamentul celor din jur.

Pe scurt, timpul petrecut în familie ar trebui să fie un mod distractiv de a crește copii sănătoși și fericiți care se simt iubiți și emană la rândul lor iubire. Astfel, copiii vor ști cu adevărat că ei contează și acest lucru se va reflecta în alegerile pe care le vor face de-a lungul vieții.

(<https://respiro.ro/consiliere/articole/de-ce-timpul-petrecut-in-familie-este-asa-de-important>)

1. Numește două beneficii ale timpului petrecut în familie. **4p**
2. Menționează patru activități din familie care ajută copiii să fie sănătoși și fericiți. **4p**
3. Transcrie enunțul care evidențiază de ce este important timpul petrecut în familie. **4p**
4. Scrie, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este scrisă afirmația corectă, așa cum apare în textul dat: **4p**
 - a) *copiii care au avut parte de o formă de parenting inadecvată dezvoltă probleme emoționale;*
 - b) *părinții sunt responsabili de comportamentul celor din jur;*
 - c) *timpul petrecut în grabă de acasă până la școală ar trebui să fie șansa care asigură creșterea copiilor cu succes;*
 - d) *activitățile religioase sunt un punct de apropiere în a dezvolta o comunicare eficientă pe placul copiilor.*
5. Explică, în aproximativ 30 de cuvinte, de ce *timpul petrecut în familie este așa de important.* **4p**

PARTEA A III -A– 50 de puncte

1. Numește, într-un enunț, un element comun de conținut identificat în cele două texte. **5p**
2. Precizează, în două-trei enunțuri, o trăsătură a fiecărui tip de text, literar/nonliterar, ilustrând-o cu un exemplu semnificativ din fragmentele date. **5p**
3. Alcătuiește un enunț sub forma unui îndemn adresat Olguței, folosind un pronume personal. **5p**
4. Explică, în minimum 30 de cuvinte, înțelesul secvenței: *timpul petrecut în familie ar trebui să fie un mod distractiv de a crește copii sănătoși și fericiți care se simt iubiți și emană la rândul lor iubire. Astfel copiii vor ști cu adevărat că ei contează și acest lucru se va reflecta în alegerile pe care le vor face de-a lungul vieții.* **5p**
5. Construiește un dialog, de 8 – 10 replici, dintre un părinte și un bunic care discută despre cea mai eficientă metodă de educarea a copiilor. **15p**
6. Redactează o compunere narativă, de 150 - 200 de cuvinte, în care să povestești o întâmplare imaginară petrecută în timpul unei activități de familie. **15p**

Notă: În cazul cerințelor care solicită formularea răspunsurilor sub formă de enunț sau de text, se vor puncta conținutul și redactarea răspunsului (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate; coerența textului; respectarea normelor de ortografie și de punctuație).